

UNA FECHA HISTORICA

La importante alocución que Su Santidad ha dirigido por radio al mundo católico

La alocución que el domingo dirigió por radio el Papa Pío XI al mundo católico desde el Sacro Colegio ha empezado implorando la bendición divina sobre el Clero y los seglares afectos a la Iglesia Católica y sobre todas las naciones.

El Pontífice ha expresado seguidamente su consternación por la persecución de que se hace objeto a la Iglesia en Rusia y en España y en Méjico simultáneamente, expresando a la vez su satisfacción por el gran heroísmo que demuestran los católicos de dichos países.

El Papa ha enumerado los principales actos y solemnidades de la Iglesia durante el año que está terminando poniendo de relieve el importantísimo Congreso Eucarístico celebrado en Dublin, el espléndido

avance efectuada en la Obra Misionera y la tregua de Navidad que por medio del Vaticano se ha alcanzado entre las naciones beligerantes de la América del Sur.

La alocución ha terminado con el anuncio de la inauguración en abril próximo del Año Santo, con motivo del diez y nueve centenario de la muerte de Jesucristo. Este Año Santo terminará el 14 de abril de 1934.

El Pontífice ha expresado su opinión de que este Año Santo contribuirá a la creación de una atmósfera de pacificación y que las luchas que hay entabladas ahora por las cuestiones de las deudas de guerra y de reparaciones se solucionarán en un ambiente de paz y de buena voluntad.

La declaración esquerrista al Parlamento de Catalunya

Observa La Nau" que no ens podia sorprendre el programa exposat pel senyor Lluhi, donat en tot emprat per l'Esquerra en la campanya electoral. Més aviat ha pogut extranyar-nos la discreció amb què ara el cap del Consell s'ha produït, de la qual hem de felicitar-nos, una cosa, però, cal remarcar, i és l'afebliment de l'esperit nacionalista i la inclinació a seguir les orientacions de la política madrilenya. Aquesta tendència la revelen diversos passatges del discurs ministerial, especialment els que fan referència a la llei electoral i a la promulgació del Codi civil. I diu textualment el col·lega:

"El president substitut per explicar-se i raonar segons vo procedir, es justificà en raons de lleialtat. Però la lleialtat, dins les relacions personals, no obliga mai al que s'ha gaudit de la liberalitat o generositat d'un altre, a demanar-li permís o parer des d'aquella hora endavant, per a la seva conducta i actuació. Però, quan es tracta de pobles, creiem que la primera penya de lleialtat ha de donar-la l'antic Estat opressor, en respectar absolutament la personalitat de la nació alliberada. I la personalitat tan sols es manifesta en la llibertat de fer-se les lleis segons les exigències i necessitats personals.

Que és la doctrina nacionalista, sinó el reconeixement de la personalitat d'un poble i del dret a l'autodeterminació? Quina altra millor constatació de la necessitat de la seva aplicació a un poble, que en aquest, tot d'una d'obtinguda la llibertat es posi a legislar segons els sentits i els imperatius del pensament nacional? Pux en cas contrari: si legisla i ordena les seves lleis al dictat o a la inspiració, o a la tendència de l'antic poble opressor, aqueix té un perfecte dret a proclamar que per a això aquell no necessitava tal llibertat especial. Que per a això, ja encara podien servir les mateixes lleis que ell es fa per a ell mateix.

Tot bon nacionalista ha de veure un perill greu d'atribuir tot el mèrit de l'Estatut d'autonomia a la República. Nosaltres considerem que la República, per a tot nacio-

nalista català, ha d'ésser considerada com a mitjà i com a la Institució política més adient a totes les aspiracions i drets d'una democràcia. Com a mitjà, no hem de derivar agrament més enllà de l'esforç que el nostre poble aplicà per enderrocar la Monarquia. I tot aqueix aspecte, si nosaltres els catalans ens podem deure aells, els espanyols, tanmateix aqueixos es deuen a nosaltres.

Però la República, com a institució, encara inclou un perill més gros, d'ésser considerada com la mare — passi el mot — de l'autonomia catalana. Pux així, per endavant, ens volem situar als catalans, un planell d'inferioritat restat a tothom. Indirectament és sotpe de ella, a la qual devem lleialtats, no a la República com a tal, sinó al poble del qual la República és l'expressió més autèntica i sobreguejant en l'esperit de dominació. I com a tal no hem de retre-li cap lleialtat, no la deviem a la Monarquia.

Injuriós concepte per als homes que avui governen la República de suposar-los exigents fins als límits d'imposar a tota una nació, com Catalunya, que segueixi les seves orientacions i fressi les seves petjades. Si aspirem a una llibertat, és perquè som diferents d'ells i necessitem lleis originals. Del contrari, els catalans ja podem servir-nos de les mateixes lleis de tots els espanyols.

Al dictat d'aqueixa doctrina prou voldríem nosaltres que es dictés una llei electoral, segons el valor dels catalans: que se sancioni el nou Codi civil, segons les necessitats de Catalunya. Que es prescindixi del laïcisme madrileny, per atendre només el valor de la majoria de Catalunya. En fi, que es pronunciï per una executòria política catalana. Tan sols així, el nostre Parlament serà un Parlament autènticament català. I eficaç.

¡Católicos, que queréis el triunfo de vuestras ideas, no cerréis vuestros bolsillos y favoreced a vuestros periódicos; es la obra más grande que podéis hacer!

Inauguración de un grupo de casas baratas

Ayer por la tarde, tuvo lugar la inauguración de las casas baratas "La Colectiva" en la barriada de Tetuán.

Asistieron el M. I. doctor don Manuel Borrás, en representación de S. E. el señor Cardenal, el gobernador civil, el señor Ixart por la Caja de Pensiones y varios invitados.

El presidente, en breves palabras historió el proceso de la obra, los obstáculos que han tenido que vencer, la protección que le han dispensado las autoridades y la constancia admirable de todos los socios.

El doctor Borrás tomó la palabra ensalzando la perseverancia de los obreros que han sabido agruparse para resolver uno de los aspectos del problema de la vida. Glosó las palabras "paz en la tierra a los hombres de buena voluntad", recomendando a todos la aportación de sus esfuerzos, del ahorro y del trabajo para llevar a cabo obras análogas.

El señor Ixart (don Francisco), felicitó a los obreros en nombre de la Caja de Pensiones, adhiriéndose a la satisfacción que hoy deben sentir la Junta y los socios cooperativistas.

A continuación el gobernador civil señor Noguer y Comet pronunció un brivante discurso de tonos de enlaidado patriotismo.

Los invitados fueron obsequiados con un lunch.

...

Antecedentes. El grupo de casas inaugurado consta de ocho unidades, compuestas de habitaciones espléndidas todas a planta baja.

El expediente se empezó en 1926, pero debido a una serie de dificultades de orden interior no habían podido ser inauguradas hasta ahora.

Los socios de "La Colectiva" encontraron por parte de las autoridades y organismos oficiales toda clase de facilidades y apoyo incondicional.

Nuestro Eminentísimo señor Cardenal acogió desde un principio la idea expuesta con gran interés, pensando a los cooperativistas franca y leal protección.

La inauguración de este grupo ha de infiltrar en el ánimo de "La Colectiva" nuevos entusiasmos para completar el proyecto según el cual el grupo se compondrá de un total de 35 casas, de unas 15.000 pesetas cada una, confortables, higiénicas y en excelentes condiciones.

Que conste también como final de esta nota nuestra felicitación a los entusiastas y tenaces socios de "La Colectiva".

PARTICULES

L'EXCES

Si fos possible, o Déu! que res ens fes dubtar de Vós, això seria aquest excés en l'amor vostra.

Miquel Melendres, pvre.

MIQUEL MELENDRES, pvre.

Formidable incendi a Barcelona

El foc destrueix totalment els magatzems "El Siglo"

(De la "Fulla Oficial" del di-lluns).

ELS PRIMERS MOMENTS DE L'INCENDI

A les onze i vint minuts del matí d'ahir, el guàrdia urbà que prestava servei a la Rambla, davant el carrer de la Portaferrisa, s'adonà que sortia una lleugera columna de fum per damunt de la porta de la segona entrada de la part alta de la façana d'El Siglo, a la Rambla dels Estudis.

Tot seguit d'acudir-hi l'esmentat urbà, per tal de comprovar la causa d'aquell fum, ho feia també el guàrdia que estava de servei a la mateixa Rambla, davant del carrer del Bonsuccés.

Els dos guàrdies urbans es donaren compt: al mateix temps que s'havia produït un incendi dins d'aquell establiment.

Al cap d'uns segons que els guàrdies s'havien acostat a l'esmentada porta, una gran flamarada sortí de sobte pel damunt del tercer aparador, a comptar de l'edifici de l'Acadèmia de Ciències.

Mentre un dels guàrdies s'apressava a donar compte per telèfon als bombers, l'altre, ajudat per alguns companys i les parelles de seguretat que prestaven servei pels voltants del lloc del succés, paralizaren la circulació de tota mena de vehicles per aquella part de la Rambla, hi prenién les providències del cas, per a evitar que el públic s'estacionés davant El Siglo.

L'EMOCIO DEL PUBLIC

La nova que El Siglo cremava, va escampar-se per Barcelona com un rastre de pólvora. Això originà que es mobilitzessin els ciutadans, concentrant-se a la Rambla i carres travessers.

Les forces d'assalt, de seguretat i de la guàrdia civil curaven de contenir aquella massa humana que per moments acreixia.

Les Rambles de les Flors i de Canaletes, els carrers de Pilai, Carme, Portaferrisa, Santa Anna i Tallers, eren veritables formiguers humans.

La gent seguia amb gran emoció les incidències del grandió incendi que ha omplenat de consternació tota la ciutat, lamentant la catàstrofe a la qual assistien sense poder atenuar les seves conseqüències.

A la tarda el públic arribà fins els carrers pròxims al local sinistrat, omplint-los per complet. L'aspecte que tant interceptat el trànsit per la Rambla oferien aquelles vies era imponent.

Com a conseqüència d'haver resblat, hagué de desviar-se el curs dels vianants pels carrers circumdants, presentant aquests un aspecte animadíssim.

ELS EDIFICIS SINISTRATS

Els magatzems d'El Siglo, fundats l'any 1881, per la raó social Conde, Puerto i Companyia, i que més tard fou Conde i C.ª, actuaven ara com a sociedad anònima Grandes Almacenes El Siglo. Era una Casa de Correus, i tres cases del veritable institució barcelonina, la qual havia desenvolupat les seves ampliacions a compàs de la creixença de la ciutat.

En l'actualitat ocupaven els im-

mobles números 3, 5 i 7 de la Rambla dels Estudis, el de la Plaça de Bonsuccés, on havia radicat abans la carrer de Xuclà, els quals immobles formaven un conjunt inharmonic. A aquesta circumstància i a la manca de parets mitjanceres, que haurien pogut contenir els estralls del foc i la seva extensió, es deu que l'incendi assolís les proporcions que ha obtingut dels primers moments.

La força devastadora del foc es rajà en els edificis sinistrats, destruint-los completament. S'esfondraren gran nombre de sostres i parets, àdhuc les parets mestres corresponents a la façana del carrer de Xuclà.

De tant en tant s'esfondrava el sostre en grans fraccions, i produïa un considerable estrèpit. Flamarades per tot. Algunes de més de deu metres, sortiren per les obertures del conjunt d'edificis que ahir al matí constituïren encara els populars grans magatzems. On el foc presentava primordialment un aspecte més patètic, era cap a la part alta de l'edifici i pel carrer de Xuclà. Era en direcció a aquest carrer que s'orientaven les flamarades, puix que el corrent d'aire que es produí entre les dotze i dos quarts d'una, bufava en aquell sentit.

Des del terrat dels edificis propers poguérem comprovar en aquella hora — les dotze — que qualsevol esperança, pel que fa referència al que fins ara havia estat El Siglo, restava perduda definitivament. Una immensa columna de fum espès muntava del foc grandió que hom veia enquadrat per les parets de la Rambla, Plaça del Bonsuccés i carrer de Xuclà. Feia uns trenta-cinc minuts que el foc s'havia fet visible des del carrer, i les proporcions eren de tal enormitat, que es feia impossible de contrarrestar-les per l'esforç humà.

L'ARRIBADA DELS PRIMERS BOMBERS

A dos quarts de dotze arribà la primera secció de bombers, que procedia del quarteret del Parc, comandada pel cap senyor Montguó, i que portava una bomba-tanc, una escala Magirus i el material corresponent.

L'arribada dels bombers coincidí amb un fort increment del foc. Per causes difícils de precisar en el primer moment, el foc prengué immediatament grans proporcions. Tota la planta baixa i el primer pis del n.º 7 de l'edifici de la Rambla, propietat d'El Siglo, es convertiren al cap de pocs minuts en una grandiosa foguera.

ARRIBA EL SENYOR MACIA

A tres quarts i cinc minuts de dotze arribà a la Rambla el President de la Generalitat, senyor Macià, i es dirigí seguidament al lloc del sinistre. Hi romangué una bona estona, i fou complimentat per tots els elements oficials que s'havien congregat allí.

EL FOC ES PROPAGA RAPIDAMENT PER TOTS ELS MAGATZEMS

Tot el que acabem de descriure es realitzà en breus moments.

Als cinc minuts d'haver arribat la primera secció de bombers, arribaven altres dues seccions amb dues bombes-tanc i una altra escala Magirus i més material.

Al mateix temps es presentaren els

CARBONS

Les millors classes per a cuines, estufes i obtindre la més forta calefacció, amb el menor consum

Magatzem de Tarragona:

G. Celgueroso - Santiago Vallvé

SANT MIQUEL, 21

TELEFON 558

Servei a domicili

caps del Cos de Bombers, senyors Jordan i Sabadell, els quals, junt amb el senyor Montguió, es feren càrrec de la direcció dels treballs d'extinció del foc, que cada vegada anava prenent més grans proporcions.

A tres quars de dotze, tot el cos de l'edifici número 7 de la Rambla era ja un fogueral immens. Al mateix temps començava a cremar amb gran fúria l'edifici número 5.

Tots els que ens trobàvem en aquell lloc ens donàvem ben bé compte que la catàstrofe anava a prendre grans proporcions.

Es per això que, malgrat els esforços i la voluntat dels bombers, dels soldats i ciutadans que acudiren a ajudar-los, no fou possible d'evitar la destrucció dels grans magatzems.

HOM PROCURA AILLAR L'INCENDI PER TAL D'EVITAR LA SEVA PROPAGACIO EN ELS EDIFICIS IMMEDIATS

A un quart d'una, després de fer-se càrrec de la impossibilitat de salvar els magatzems El Siglo, les autoritats, d'acord amb els cap que comandaven els bombers, decidiren condensar tot l'esforç d'aquests a evitar la propagació del foc en els edificis immediats.

A aquest efecte, els bombers es disposaren a encarrar les mangues cap als límits del lloc sinistral, en contacte amb els edificis on hi a instal·lats el Banc Hispano-Colonial i la Companyia General de Tabacs de Filipines, en el n.º 3 de la Rambla; Acadèmia de Ciències i Arts, en el n.º 9, els situats al costat de l'edifici d'El Siglo, a la Plaça del Bonsuccés i al carrer de Xuclà.

Aquesta mesura fou presa ben oportunament, car el foc ja havia pres a una paret del terrat de la casa on hi ha instal·lada la Companyia de Tabacs de Filipines i el Banc Hispano-Colonial. La coronisa d'aquesta paret s'esfondrà.

Des dels terrats propers, els bombers llançaven grans quantitats d'aigua i fien tota mena d'esforços per tal d'evitar la propagació del foc. Cal fer constar que més d'un cop aquests esforços es convertiren en veritables actes d'heroisme.

Els bombers, ara ja en gran nombre i amb el material complet, i ajudats de soldats, guàrdies urbans i un centenar de ciutadans, s'esforçaven ja, no a apagar el foc sinó a evitar que aquest prengués més increment. El vent, encara que suau, per casualitat faltai, bufà durant més de mitja hora amb molta persistència. Els grans estocs de roba, objectes de paper i de fusta, tapissos, joguins de fusta i de cartó, i d'altres encara de molt fàcil combustibilitat, igual que els aparadors i els taulers de l'interior, facilitaren la propagació de la crema per tota la casa.

A les dotze del migdia, doncs, cremaven ja tots els magatzems d'El Siglo. No tan sols els edificis números 3, 5 i 7 de la Rambla, sinó que cremaven també, en grans proporcions, els cossos d'edifici que la mateixa empresa posseeix al carrer de Xuclà i a la Plaça del Bonsuccés. Cada un d'aquests edificis presentava un aspecte imponent. Llurs portes i aparadors destruïts oferien una visió dantesca. A l'interior hom no hi havia altra cosa que parets i sostres, tots els objectes s'havien cremat a una velocitat formidable.

Les bigues i les columnes s'esfondraren en mig de la gran foguera. Tocant a les parets, sota els sos-

tres que d'un moment a l'altre havien d'esfondrar-se, veiérem individus del Cos de Bombers complint el seu comès. Detalls? A tres quarts de dues, tres bombers actuaven amb llurs mànegues dins del primer pis de la casa número 7, i tot d'una s'enventrava el trespol del pis superior. Els tres homes varen tenir el temps just d'enretirar-se al balcó i els fragments de pedra i ferro no els van aconseguir. Una hora més tard, era un altre bomber que, ajudant a pujar una mànega a un altre company situat més amunt, havia d'abandonar, en un salt ràpid, el sòl on es trobava, car s'estava esfondrant en aquell moment, per tal d'augmentar, una mica més, les enormes ruïnes.

Un altre bomber va haver d'ésser tret de dins que sofrí mig asfixiat, i un altre que sofrí una contusió als ulls, produïda pel doll d'aigua d'una mànega encarada a un forat que acabava d'obrir, per tal de facilitar l'accés de l'aigua a l'interior.

Aquests i altres molts casos que varen produir-se, demostren que els individus del Cos de bombers compliren el seu deure altament altruista.

AL CARRER DE XUCLÀ

On la catàstrofe amenaçava convertir-se en una tragèdia enorme, era al carrer de Xuclà. Degut a la poca amplada d'aquest carrer, el foc amenaçava constantment les cases d'enfront de la façana d'El Siglo que dono al carrer esmentat.

Infinitat de vegades les flames arribaren a socarrimar les portes i objectes dels balcons d'aquelles cases.

Els primers que feren acte de presència al carrer de Xuclà foren els soldats del Cos d'Aviació allotjats a la caserna del Bonsuccés. Allà acordonaren l'edifici incendiat i evitaren que el públic s'hi acostés. Quan el foc augmentà, desallotjaren el carrer i no permeteren l'accés al públic.

Les forces d'aviació estaven comandades pel tinent senyor Verdugo.

Cap a les dotze fou ordenat als ciutadans que vivien en aquelles cases d'enfront d'El Siglo, que abandonessin llurs estades. Molts ho feren per les portes d'entrada i d'altres hagueren de sortir per les galeries i les eixides.

Aquesta precipitació féu que moltes cases restessin amb les portes obertes. Es per això que els soldats d'aviació, guàrdies d'assalt i urbans, muntaren un servei de vigilància rigorós, per tal d'evitar robatoris, puix que en aquell carrer hi ha, entre altres establiments, algunes argenteries.

A un quart d'una es produí el primer esfondrament d'una part de la façana que dono el carrer de Xuclà. Fou un miracle que no hi haguessin desgràcies, car quan caigué aquest tros de paret hi havia al carrer alguns soldats, guàrdies d'assalt i de seguretat i individus de la Creu Roja ocupats a fer abandonar els pisos i les botigues del carrer, ultra els bombers ocupats en l'extinció del foc.

En aquest carrer vàrem veure bon nombre de veïns que, davant la temença que el foc arribés a llurs estances mostraven gran desesperació. Alguns, com que el perill es féu imminent en moments determinats, ploraven amb dolor aquella desgràcia inesperada que podia ésser de conseqüències horribles.

DIVERSES DONES ACCIDENTADES

El pànic que el foc va produir entre els veïns del carrer de Xuclà fou causa que moltes veïnes del carrer

sufrissin accidents de caràcter nerviós. A la farmàcia del carrer del Carme, n.º 21, prestaren auxili a quatre, i a la botiga del fideur del mateix carrer, en front del de Xuclà, prestaren assistència a cinc més.

A L'ACADEMIA DE CIÈNCIES

Com que el foc, per moments, anava prenent més increment, en previsió dels greus perjudicis que podien derivar-se per a la cultura de Catalunya si hagués arribat a la biblioteca de l'Acadèmia de Ciències, per iniciativa del senyor Manuel Nogareda, es procedí a desallotjar-la, tasca en la qual fou ajudat, des dels primers moments, pel farmacèutic doctor Nadal i el senyor Enric Domingo i Puggros. Els aparells de l'observatori foren traslladats a casa dels Successors de J. Carreres, on restaren en dipòsit, igual que gran nombre de llibres. Per tal que, en buidar la biblioteca, s'actués amb major rapidesa, fou formada una cadena en la qual col·laboraren de manera benemèrita infinitat d'individus i gran nombre d'exploradors.

Una bona part dels llibres varen ésser portats al domicili de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial, que té el seu estatge a la Rambla, tocant al Banc de Catalunya.

ARRIBEN FORCES DE L'EXERCIT

Al volt de les dotze arribaren a la Rambla forces del quart batalló de Sapadors. Restaren formades davant del Cercle Artístic, disposats a prestar els serveis que haguessin estat necessaris.

ES TALLAT EL FLUID ELECTRIC DE LES LINIES DE TRAMVIES

El secretari de la Companyia General d'Autòmnibus, senyor Claver, se cundats per elements subalterns de la Companyia de Tramvies, acudí en els primers moments, i manà que fos tallat el fluid elèctric, per tal d'evitar les desgràcies que podien produir-se com a conseqüència dels curt-circuits que podrien originar-se en caure l'aigua damunt dels cables conductors.

UN RELLOTGE IMPAVID

El rellotge instal·lat a la façana d'El Siglo que dono a la plaça del Bonsuccés va tenir ocasió de mostrar la seva gran qualitat. Malgrat que les flamarades resseguien la façana i a despit de la calor produïda pel foc, el rellotge continuà com si tal cosa la seva rítmica marxa fins a tres quarts de dues. Calgué que els dolls d'aigua que abocaven les mangues contra la paret destruïda l'esfena per què les agulles deixessin d'acancar.

EL QUE HA POGUT SALVAR-SE

S'ha salvat únicament una part del tercer pis de la casa núm. 3 de la Rambla dels Estudis, on estan instal·lades les oficines de la Gerència. En aquestes dependències eren guardades més de 30.000 pessetes, corresponents a la darrera part de la recaptació d'abans-d'ahir. La resta de la recaptació, així com els documents principals i valors, ahvien estat guardats a la cambra cuirassada instal·lada als soterranis, i hom suposa que no hauran sofert els estralls del foc.

La manca de pressió de l'aigua podria originar una gran catàstrofe, car al soterrani de la casa núm. 5 hi ha un dipòsit de matèries inflamables, les quals són exposades a explotar a conseqüència de l'escalfament.

Només han estat salvats del sinistre els gèneres que hi havia exposats

a les vitrines supletòries de la façana, les quals no han sofert desperfecte.

Ha assegurat una persona molt coneixedora de El Siglo, que davant el rellotge que existia en el cos central de l'edifici, on estava instal·lada la secció de ceràmica, hi havia clavades a la paret vint-i-cinc plaques de companyies d'assegurances, predominant les estrangeres.

FOREN RETIRATS TOTS ELS VALORS DEL BANC HISPANO COLONIAL

En tenir notícia de l'incendi d'El Siglo, diversos empleats del Banc Hispano-Colonial es personaren immediament al Banc, on es trobaren que ja la Direcció havia disposat el trasllat a un altre edifici de tots els valors, en previsió del cas que les flames es decantessin cap aquell cantó, ja que és sabut que l'esmentat Banc es troba situat al costat mateix dels magatzems sinistrats.

Aquests valors foren portats a la casa dels ex-comtes de Güell, davant mateix del Banc; restaren dipositats allí i foren custodiat per forces de la Guàrdia civil i de l'Exèrcit.

MÉS ENFONDRAMENTS

Pels volts de les sis de la tarda es va produir un nou enfondrament al carrer de Xuclà; caigué un pany de paret. Les pedres, en caure, arrossegaren un dels balcons de les cases del davant.

INFORMES DELS PERITS

Els perits que a primeres hores de la nit varen reconèixer els edificis incendiats, sembla que han dictaminat en el sentit que és necessari que sigui tirada a terra la façana que dono al carrer de Xuclà perquè constitueix un perill per al trànsit d'aquell carrer. Hom diu, també, que serà derruïda o reforçada la paret que recau a l'edifici del Banc Hispano Colonial.

DECLARACIONS DELS CAPS DE EL SIGLO

Hem procurat saber dels senyors Oia varria i Conde la importància material que hom pot atribuir a l'incendi. Apesats per la gran catàstrofe, no pogueren, en aquells moments de confusió, donar-nos dades precises.

Ens digueren que els edificis i les existències distribuïdes pel foc estaven assegurades per diverses companyies, i que ignoraven el valor que hom els havia atribuït. Es féu de

presumir que la riquesa consumida pel foc pot representar un valor superior a 30 milions de pessetes.

El senyor Conde ens digué que el nombre de dependents que integren la plantilla de El Siglo era superior a mil persones.

A mitja nit fou fet un forat a la paret mitjanra de l'edifici del Banc Hispano Colonial i un bomber baixà al soterrani on és instal·lada la caixa de seguretat Aquesta no ha sofert cap desperfecte.

IMPORTANCIA SOCIAL DEL SINISTRE

Es difícil de precisar la importància de l'incendi. La catàstrofe ha de ferir de ple a més de mil empleats que pres taven llurs serveis als magatzems esmentats, ultra les nombroses obreres que treballaven en llurs domicilis per compte de la casa.

La consternació que ha produït el sinistre entre aquells ciutadans de condició humil es patentarà ahir d'una manera inequívoca.

L'incendi d'aquests magatzems repercutirà indubtablement en gran nombre de petites indústries, la font principal d'ingressos de les quals provenia dels gèneres que fabricaven per als grans magatzems barcelonins.

Durant tota la nit romangueren els bombers vetllant en l'edifici sinistral, per tal que el foc no es reproduís. Amb potents reflectors il·luminaven l'interior, i no cessaren de fer-hi exploracions. Les bombes i mànegues estaven disposats a funcionar al primer avís.

Com que el perill semblava allunyat a les dues del matí es permeté l'accés del públic a la plaça del Bonsuccés. Els milers de persones que han estat estacionats a l'entorn del lloc del succés, han començat a desfilar, ho i aproximant-se davant aquella façana i contemplant aquell aspecte de grandios munt de runes; cendrer immens que entristia per la riquesa que representava perduda.

Les precaucions, però, es mantingueren pel que es refereix al públic a la Rambla i carrer de Xuclà, on el perill de noves ensulcides no havia desaparegut.

A un quart de tres de la matinada el foc ha reprès amb gran intensitat el cos d'edifici més proper a l'Acadèmia de Ciències.

Les flames sortien pels balcons il·luminant la façana.

Els bombers han intensificat els treballs per tal d'evitar la propagació del foc.

RAFAEL ESCOFET - TARRAGONA

TUDO AMANTE

a la buena música debe poseer el FAMOSO Superheterodino E. 205 iLa Voz de su Amo". EL SIMBOLO DE LA SUPREMACIA. EUROPA entera con gran pureza de maticos tonales. Pruébalo y se convencerá. Para demostraciones.

CASA ARBONA

C. de Rius, 19.

CONSULTORIO DE ENFERMEDADES DE LOS OJOS

DE

ANTONIO CATAL

México del Cuerpo de la Marina civil por oposición. Ex-coelista Del Dispensario de Nuestra Señora de Pompeya (Barcelona).

RAMBLA DE SAN JUAN, 27. 1.º

HORAS DE CONSULTA: Todos los días de 9 a 12 y de 3 a 5 Los miércoles de 6 a 8 de la noche.

Visita en Vallis todos los miércoles de 9 a 12.

NOTAS LOCALES

INICIAL

MUY RECONOCIDOS

Felizmente, a Dios gracias, ha transcurrido Navidad. En los horrores de la digestión de los restos de un "pavo" que, a decir verdad, era bastante raquítico — los tiempos que corremos no dan para más — escribimos estas cuatro mal contadas líneas, solo para dar fe de vida ante mis buenos lectores, pues, contra lo que era de esperar, no he sido fusilado, ni tan sólo preso por la broma, un tanto pesada, de aquella felicitación que les dediqué el otro día. Gracias a aquella "gansada", a la alegría propia del día, pudimos añadir la de llenar el "buche" de turrones de variadas clases, ya que fueron bastantes los lectores pudientes o simplemente caritativos, de corazón tierno y carácter espléndido que nos mandaron ricos presentes de dulces, frutas y habanos, que, repartidos equitativamente entre el cuerpo de Redacción — exceptuando al Padre Administrador que, por dárselas de entendido en cuestiones financieras se llevó la mayor parte, — nos permitió saborearlos como no lo habíamos hecho ningún año. A todos el testimonio de nuestra gratitud. Sinceramente,

FRUCTUOSO TARRAGÓ

GACETILLA

LAS FIESTAS DE NAVIDAD

Han transcurrido en medio de la alegría y júbilo característicos de estos días.

Las funciones religiosas estuvieron muy concurridas, principalmente las misas llamadas del "Gallo" celebradas en los oratorios de las Comunidades religiosas.

Durante las mismas y en las matinales se distribuyó la sagrada comunión a numerosos fieles.

En la Catedral celebró los dos primeros oficios de pontifical el señor Deán y Su Eminencia el señor Cardenal, asistido de los capitanes M. Itrés, doctores Borrás, Cartañá, Serano y los presbíteros de altar doctores Viñas y Claverol. Predicó el canónigo lectoral doctor Vallés.

Ocupaban los sillones de preferencia los concejales señores Ixart, Prats, Muller, Martí y Company.

—Hoy, festividad de San Juan Evangelista, la misa de doce que se celebra en la Catedral, se dirá hoy en el altar del Santo.

La Casa de los GUANTES

Ha recibido la Casa Coca, el completo surtido de guantes en piel y punto para la presente temporada. Garantiza en las calidades y economía de precios

La CASA COCA
Conde de Rius, 7 - Tarragona

EXPOSICION ARTISTICA

Ha sido inaugurada en el salón del Centro de Lectura de Reus, una exposición de cuadros al óleo del pintor y profesor de dibujo, nuestro paisano don Tomás Bergadá, que es visitadísima y con justicia elogiada.

CHORIZOS

CARRASCO, sin competencia puro de la Rioja, Excija Vd. en los principales colmados y ultramarinos de ésta, y pruebe también la nueva preparación de estos chorizos envueltos en higiénicas bolsitas de papel transparente que se vende en toda España a Ptas. 1'00 la ración.

JURAT MIXTE DEL COMERÇ A L'ENGROS Y DETALL

Aquest Jurat Mixte fa avinent al públic y als comerciants que els establiments del ram tancaran els dies 2, 3 i 4 del vinent gener, a les 20 hores, i el dia 5 del mateix mes, a les 22. Aquestes jornades implicaran per a la dependència dues hores extraordinaries de treball.

Els establiments dedicats a la venda de juguets hauran de sotmetre's a aquest horari, amb la sola excepció de que podran allargar la jornada del dia 5 fins a les 24 hores, ecreditant-se també als empleats dues hores més de treball extraordinari.

Tan aquestes hores extraordinaries com les que resulten del disposat en el primer paràgraf, hauran d'abonar-se amb un recàrrec mínim del 50 per 100.

VALENTINA i DEL CONVENTO, dos licors que signifiquen bon gust i pessetes ben gastades

Concessionaris:

Cellers Pagés

APODACA, 16

EXERCITANTS

Ahir, a la tarda sortiren d'aquesta capital una vintena de joves feticistes per tal de fer els exercicis espirituals a la Casa Misional de Selva del Camp.

Gabanes REGIUS

SON LA MAYOR GARANTIA DE

ELEGANCIA

UNICA CASA QUE LOS TIENE EN

TARRAGONA

Precios reducidos

Camiserí RUIZ

Mayor, 9

DE SOCIEDAD

La Conferencia de la Santísima Trinidad, hace celebrar mañana, miércoles, de las ocho de la mañana una misa en sufragio del alma de don Ramón Nel-lo, socio benemérito de las Conferencias de San Vicente de Paul.

Con licencia, se encuentra en esta capital, para pasar las presentes festividades en compañía de su familia, nuestro querido amigo don Rafael Granada, sobrestante de Obras públicas de la Diputación de Asturias.

PERTRIX

"LA PILA DE MAJOR DURADA"

Distribuidor general a Espanya:

-- JAIME SCHWAB --

Consell de Cent, 227

BARCELONA

Parecen ser que estos días son bastantes los padres de familia que, a modo de aguinaldo y regalo de Reyes, se proponen obsequiar a sus hijos con huchas y libretas de la Caja de Ahorros del Banco de Vizcaya.

Es altamente meritorio el ejemplo que dan esos padres y el buen sentido práctico que con ello demuestran, pues una libreta con hucha es el único regalo que, en definitiva, no cuesta nada, y son muchos los beneficios morales y materiales que puede reportar a la juventud. De desear sería que ninguno de los niños de Tarragona dejase de tener su correspondiente libreta, con hucha.

¿CALLOS?

Usando sólo tres días el patinado

UNGUENTO MAGICO

desaparecen totalmente callos y durezas, ojos de gallo, verrugas y juanetes

Hay muchas imitaciones ineficaces

En todas partes, 1'60 pestas.

Per correo, 2 pesetas.

Proveu i no us en arrepentireu, els licors VALENTINA i DEL CONVENTO

Concessionaris:

Cellers Pagés

APODACA, 16

La elaboració esmerada i la bondat dels licors VALENTINA i DEL CONVENTO, fou reconeguda i distingida a l'Exposició de Barcelona amb el Gran Premi

Concessionaris:

Cellers Pagés

APODACA, 16

En el Ayuntamiento

Anoche celebró sesión el Ayuntamiento despachándose los asuntos de trámite.

En la discusión del dictamen proponiendo el nombramiento de veterinario intervinieron varios concejales, entablándose una viva discusión entre los de la mayoría y la oposición y aun entre los mismos de la Comisión.

Por fin quedó aprobado.

Mientras estaban reunidos los concejales presentó el señor Noguera y Comet para despedirse de la Corporación municipal.

Pronunció un bibarnte discurso en el que puso de relieve su afecto a la ciudad y su provincia y la cooperación que siempre había encontrado en este Ayuntamiento para el mejor desempeño de su cargo.

Le contestó el alcalde señor Lloret manifestando el sentimiento de la Corporación que es también el de la población por la ausencia del que ha asido hasta ahora un gobernador digno, ecuánime y justo.

Terminó reiterando al señor Noguera y Comet la gratitud de todos por las facilidades que le dio a la Corporación que preside para el mejor cumplimiento de su cometido.

Conservatori de Música de Tarragona

FILIAL DEL CONSERVATORI DEL LICEU DE BARCELONA

ARMAÑÀ, 11

Classes de solfeig, piano, violí, i altres instruments. Teoria, armonia, composició.

PROFESSORS ESPECIALITZATS

Mestre-Director

MN. FRANCESC TAPIES

Llicenciat en Música a Roma

Els estudis que es segueixen en el Conservatori de Música de Tarragona, són vàlids per al Conservatori del Liceu de Barcelona.

PER INFORMES:

Dirigiu-vos al SR. SECRETARI DEL PATRONAT DEL CONSERVATORI DE TARRAGONA, ARMAÑÀ, 11, o bé al MESTRE-DIRECTOR

A REUS: CARME DURAN, Professora de piano, RAVAL ALT DE JESUS, 38, 3.er

Segona Assemblea d'Acció Popular

PONENCIA

Per a la formació social catòlica del sacerdot i de l'obrer

pel P. Daniel de Molins de Rei, O. m. c.

(Acabament)

lita la preparació del Cercle d'estudi, la qual fa més ericaç i profitós el treball.

Es poden fer enquestes de tot, o millor, tot es pot reduir a enquestes, amb una mica de paciència i bona voluntat.

Per a conèixer el personal, per a fer-lo fixar en el que cada dia veu i no observa, les enquestes sobre la situació moral, religiosa i social dels treballadors, pu-

blicades pels jocistes belgues o francesos, poden ésser molt útils.

Qualsevol idea o plan que es vulgui inculcar pot reduir-se prèviament a enquestes, concertant-lo i desmenuçant-lo tot el que sigui possible.

Un text doctrinal, també pot ésser objecte d'enquesta. Vegeu el partit que es pot treure, per exemple, de l'Enciclica *Rerum Novarum*. Si es dona el text com a base d'un cercle d'estudi, aquest es redueix a una sèrie de conferències, el resultat pràctic de les quals no respon a l'esforç que ha de posar el conferenciant per a fer-lo, ni els obrers per a seguir-lo. Resultat, fatiga i abandonament dels uns i dels altres. En canvi, reduïda a preguntes que són entregades amb una setmana d'anticipació, i la resposta de les quals, saben que poden trobar en el text o en la seva experiència quotidiana, fa lleugeríssima la tasca del que dirigeix el cercle, i molt agradable l'assistència als que el formen, perquè es converteix en una estona d'amena i viva conversació. N'és una prova que en un cercle format per uns 15 inscrits, hi ha un promig normal de 12 assistents ja fa més de tres mesos. Que ja és molt en el nostre país!

Si hagués de treure alguna conclusió del que us acabo de dir, la formularia de la següent esquemàtica manera.

CONCLUSIONS

1) Cadria desvetllar vocacions socials entre la clerecia i donar al sacerdot que vulgui dedicar-s'hi

una formació especial, en un curs breu i intensiu, si és necessari.

2) Anar a l'aformació de nuclis de base parroquial, únic mitjà de preparar seriosament les altres organitzacions possibles. Primordialment nuclis de formació social, o Cercles d'estudi.

3) Adoptar el mètode més apropiat i eficaç, inspirat en el jocista, com de resultat meravellós. Es podrien facilitar qüestionaris per a fer més planera la tasca de preparació dels Cercles, i aquests més vius i interessants.

Débiles = Elíxir Gallol que da Vida y Ju

rápido
eficaz
agradable

VIDA RELIGIOSA

SANT DEL DIA

Sant Màxim, b. i Santa Nicerata, vg.

Sant Joan Evangelista

Doble de 2 classe. -- Ornaments blancs

A continuació del primer màrtir cristià i dos dies després d'haver celebrat el naixement de l'Infant de Maria, veneren solemnement la memòria del fill del Zebedeu i pecador de Betsaida, deixeble del Baptista i un dels primers que Jesús cridà a l'apostolat: abans que ningú fill espiritual de la Mare de Jesús i també són fill adoptiu per testament del Diví Mestre; primerencafior de virginitat cristiana; deixeble de cor puríssim qu fou el més tendrament amat del Salvador; evangelista de vol d'àliga que s'elevava fàcilment fins als més inasequibles misteris i teòleg sobirà que ens ha donat de Déu dues incomparables definicions, dient-nos que Nostre Senyor és la Llum i és la Caritat, i que ens ha explicat les sublimes grandeses del Verb diví, el Fill de l'Altíssim que aquests dies contemplem en el seu humil naixement de Betlem.

La missa estacional de Sant Joan, a Roma es celebra a la natalença basilica de Santa Maria la Major, el santuari de la que esdevingué Mare del deixeble predilecte. En la Missa d'avui se'ns fa retret de les predileccions de Jesús per Sant Joan i del vivíssim interès dels altres Apòstols per les coses que d'ell pronosticaven.

Del Missal Romà de "Foment de Pietat".)

Missa per a demà

Dels Sants Innocents, Màrtirs; segona classe. Ornaments morats.

QUARANTA HORES

Se celebren en l'església parroquial de la Trinitat.

Hores d'exposició: de vuit a onze del matí; i a la tarda, d'un quart de quatre fins a les set.

El dia primer de gener, començarà a la Catedral.

CULTES PER AVUI

TRINITAT. — Segueix el solemne Octavari a Jesús Infant. A les 8'30 missa d'Exposició i a les 10'30 la de Reserva.

Tarda, a les quatre i mitja, Exposició. A tres quarts de sis, rosari rasat, trisagi cantat, exercicis de l'Octavari i sermó que predicarà el Rnd. Francesc Cartaña, vicari de

la perròquia, reserva i adoració del Nen Jesús.

SANT FRANCESC.—A dos quarts de vuit, missa i exercici del tretze dimarts a Sant Antoni.

CULTES PER A DEMA

TRINITAT. — Els mateixos cultes del dia anterior, sense sermó.

Començarà la funció de la tarda a les 6,15.

"Sólo lo bueno se abre camino"

Miles de personas curadas de estómago dicen así del

DIGESTÓNICO

del Dr. Vicente

VENTA EN FARMACIAS

Parmalec Digen

ANÁLISIS-ESPECÍFICOS

nacionales y extranjeras

Agua mineral - Sueros - Vacunas

Inyectables - Ortopedí

Avda. de la Libertad 44

SE VENDE

Una casa situada en la calle de la Unión.

Razón: al Administrador de este periódico.

FINCA

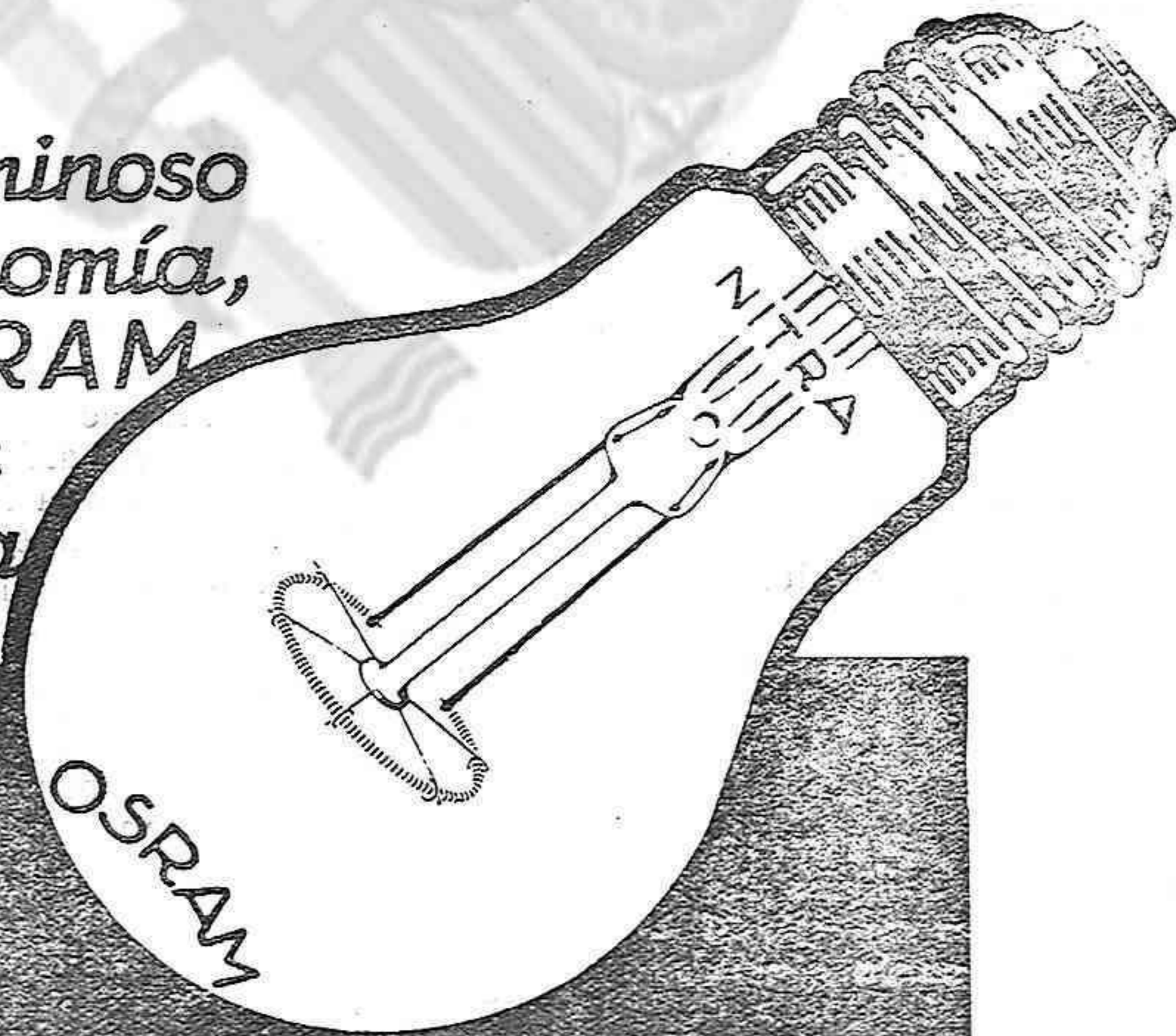
para arrendar, en el Camino del Angel, Villa Magdalena (frente la puerta del Campo de Sports).

Darán razón: Plaza de la Fuente, núm. 9, 1.º, 1.º

LAXOFRUTINA

Per a tots els que necessiten fer us freqüent d'un purgant que no irrihi. No constitueix habit. Molt indicat durant el mesos d'estiu. Sobre amb 2 preses 0'30. Capsa de 2 pastilles (xocolatades) 0'30. Capsa amb 24 pastilles (xocolates) Pres 2.50 - LABORATORIOS ORNOSA - REUS

Por su elevado rendimiento luminoso y racional economía, la lámpara OSRAM es la que más se emplea

OSRAM

Sección marítima MOVIMIENTO DEL PUERTO

Entradas

Vapor español "Campuzano", de Tonapse, con gasoliná.

Vapor español "Sac 4", procedente de Casablanca, con fosfatos.

Vapor español "Arriluce", procedente de Barcelona, con carga general.

Salidas

Ninguno.

Buques que quedan en puerto

Vapor español "Conde de Zubieta", descargando carbón.

Vapor español "Ramón", descargando carbón.

Vapor español "Sac 4", descargando fosfatos.

Laus español "Montsianell", des cargando sal.

Vapor español "Arriluce", descargando.

Amarrados

Vapor español "Andalucía".

Vapor español "Tordera".

Vapor español "Cabo Cullera".

Vapor español "Cabo Torres".

Vapor español "Cabo Peñas".

Vapor panameño "Catalunya".

Buques que tienen pedido atraque Ninguno.

PARTE METEOROLOGICO DE MADRID

No ha llegado.

Deportivas

Fut-bol

GINNASTIC, 3 - VILAFRANCA, 2, DE CAMPIONAT

Matx de futbol, corresponent al Campionat de la Segona categoria preferent, penúltima jornada.

Vencé el Gimnàstic per 3 a 2. Devia vèncer per 6 a 1, quant menys.

Excés de driblings, exigement de passis, poca precisió en la rematada final, heus ací alguns dels motius de no marcar-se cap goal més.

Algun altre? Potser la tasca emprada pel referee, al que quant més li cridaven, més en contra nos tra anava.

Públic exigent, res hi feu que es presentés al camp tip dels menjars de Nadal i Sant Esteve.

El Vilafranca? Es presentá amb algun reserva, i s'arranglerà així:

Oscos, Ramon, Vila, Carreras, Guasch, Via I, Via II, Mercadé, Castells, Balart i Figueras.

E-cellent el porteret fins i tot furtant bimbas ja entrades a sa porteria.

Quelcom ferma la defensa, amb una ratlla mitja en la que Guasch es mostrá descentrat i no es veié en tota la tarda, i Via I, fou son millor puntal.

A l'atac, Castells l'únic; la resta de davanters molt innocentons.

El Gimnàstic que posà en peu els següents jugadors:

Rueda, Wesceslao, Saura, Martínez, Rovira, González, Suárez, Delclós, Ballester, Magrinyà i Colomer, forní una actuació desafortunada, bo i més si tenim en compte que no tingué rival, i molt menys ratlla mitja vilafranquina que li barrés el pas

Rovira incansable, treballador en tot moment, ajudat bastant per Magrinyà i per González, inclús precissà més les passades. Fou un dels més destacats elements. González que reapareixia, palesà bastants encerts i donà molt de a Colomer. Martínez fluixejá quelcom i fou a estones injustament abroncat per part del públic. Cal que aquest pensi que Martínez posa en el joc, tot son entusiasme i saber, i que si juga es perquè els seus directius el fan jugar. Són, doncs, aquests i no ell, els que deuen ésser criticats.

A l'atac gimnàstic, Colomer i Del clós els amos. Embarullat Ballester. Molt valent i treballador Magrinyà però desencertat en els remats de

cap a goal, i regular Suárez que forní estupenda primera part i una segona molt dolenta.

Bé la defensa, i també el porter.

Marcá primer el Vilafranca, apro fitant sortida de Rueda en jugada propvinent de l'esquerra.

Empatá el Gimnàstic mercé a su perb freekick de Rovira des de mig camp.

Desempatá poc després l'equip local mercé a xut de Ballester en rebre colocat servei de Colomer.

I el tercer goal vingué en una bona capcinada de Colomer a centre de Suárez

Més tard, Castells entrá en fould a Rueda i aconseguí així el segon goal.

Heus ací el 3 a 2.

No esmentem les innumerables oportunitats que tingué el Gimnàstic de marcar, puix que ens fariem pessats.

Lozano amb el pito, dolent de mena, El públic, encara l'empitjorà.

Bertrán i Sauri amb la bandereta "bons comparses".

Ahir el Sant Andreu, segons es veu féu festa.

Cal diumenge vinent a Horta, sortirne victoriosos per a saber segurs que ens classifiquem.

aRR-àBazaóterino,-oJ oten.d'e mt

DROGUERIA

TOMAS ROIG

Bajada Pescadería, 6

Turrone de todas clases
Champagnes - Vinos - Licores - Barquillos - Limón - Vainilla y Leche a 2'50 pesetas ciento

Vino Moscatel añejo, litro ... 2'00
Idem id. superior, id. ... 1'50
Idem Jerez seco, id. ... 2'00
Idem Rancio extra, id. ... 1'40
Idem Mistela, id. ... 1'25

Los turrone son de inmejorable calidad y los precios sin competencia.

Notable ebsja de precios en os aceites puros de oliva

"El Bressol d'Or,"

No us decidiu per cap compra sense veure abans el nou comerç de roba blanca.

CONFECCIONS PER A NENS I SENYORES
GRANS ASSURTITS PREUS AVANTATJOSOS
BAIXADA DE MISERICORDIA, 9